

Abuzul asupra copilului: Aproape 16.000 de cazuri de abuz, neglijare și exploatare a copiilor, dintre care 1.349 sunt cazuri de abuz sexual

Salvați Copiii România, în parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6, deschide un centru-pilot Barnahus, destinat copiilor victime ale abuzului sexual și victime ale violenței domestice extreme, pentru a preveni retraumatizarea din timpul anchetelor

- *În anul 2021 au fost înregistrate 1.349 de cazuri de abuz sexual asupra copiilor, 173 de băieți și 1.176 de fete*
- *Studiul național lansat de Salvați Copiii România în anul 2021 arată că aproximativ 3% dintre părinți afirmă că, în ultimul an, copilul lor a fost victimă a abuzului sexual, în aproape două treimi dintre cazuri agresorul fiind o persoană necunoscută, iar 2,9% dintre adolescenți au declarat că au fost obligați să întrețină relații sexuale împotriva voinței lor*
- *Se observă o diferență uriașă între datele statistice cu privire la numărul mamelor minore sub 15 ani și numărul inculpaților trimiși în judecată pentru comiterea infracțiunii de act sexual cu un minor*
- *Organizația Salvați Copiii România a inițiat un amplu program interinstituțional, pentru deschiderea unui centru Barnahus, prin care să ofere un cadru comun operațional și organizațional, care promovează o practică ce previne retraumatizarea, în timp ce asigură mărturii valide pentru instanță și respectă drepturile copilului la protecție, asistență și o justiție în interesul copilului*

București, 25 octombrie 2022: Potrivit datelor publicate de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, în anul 2021 au fost înregistrate 1.349 de cazuri de abuz sexual asupra copiilor, 173 de băieți și 1.176 de fete, dintre care 502 în mediul urban și 847 în mediul rural. În 1.041 dintre cazuri s-a inițiat urmărirea penală a agresorului, iar 865 cazuri au fost închise. În total, în anul 2021 s-au înregistrat 1.349 de cazuri de abuz, neglijare și exploatare a copiilor, față de 1.045, înregistrate pe parcursul anului 2020. Studiul național lansat de Salvați Copiii România în anul 2021 arată că aproximativ 3% dintre părinți afirmă că, în ultimul an, copilul lor a fost victimă a abuzului sexual, în aproape două treimi dintre cazuri agresorul fiind o persoană necunoscută, iar 2,9% dintre adolescenți au declarat că au fost obligați să întrețină relații sexuale împotriva voinței lor, situație care confirmă nivelul acut de subraportare a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor. Organizația Salvați Copiii România anunță astfel deschiderea unui centru-pilot Barnahus la nivelul municipiului București, bazat pe un model integrat de servicii complexe, de evaluare psihologică și medicală, audiere și protecție a copiilor

Proiect derulat de:

victime ale abuzului sexual și victime ale violenței domestice extreme.

Cu toate că majoritatea copiilor (94%) spun că se simt în siguranță în familie și doar 3% afirmă că niciodată nu se simt în siguranță acasă, din răspunsurile primite de la copii rezultă o incidență mult mai mare a aplicării pedepselor fizice (46%), în comparație cu cea recunoscută de părinți (28%), atât în ceea ce privește formele „ușoare”, cât și ceea ce privește formele severe. De asemenea, analiza pune în evidență faptul că 10% dintre copii preferă să părăsească familia de teama pedepselor, pentru 2% acest lucru întâmplându-se des și foarte des. Prin comparație cu rezultatele studiului similar din 2013, se remarcă o creștere semnificativă a procentului părinților care recunosc incidența abuzului sexual asupra copilului lor (de la 0,5% la 3,2%). Totuși, Consiliul Europei estima în 2020, în Raportul referitor la punerea în aplicare a Directivei 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, că, în Europa, 90% dintre cazurile de agresiune sexuală asupra copiilor nu ajung în atenția poliției ori a instanțelor judecătorești.

Mai mult, din perspectiva protecției copiilor prin identificarea abuzurilor sexuale de către serviciile de asistență socială și serviciile medicale și sesizarea acestora către organele de urmărire penală, se observă o diferență uriașă între datele statistice cu privire la numărul mamelor minore sub 15 ani și numărul inculpaților trimiși în judecată pentru comiterea infracțiunii de act sexual cu un minor (art. 200, Cod penal).¹ Subraportarea fenomenului de abuz sexual este evidentă dacă ținem seama de faptul că sistemul de asistență socială și protecție a drepturilor copilului a identificat în 2021, 1.349 de cazuri de abuz sexual, urmărirea penală inițiindu-se pentru 1.041 de cazuri.

Oamenii care țin interviurile sunt importanți și ar trebui să fie calmi și prietenoși, să înțeleagă prin ce au trecut copiii — fată de 10 ani, victimă a abuzului sexual

“Implementarea proiectului „Barnahus” reprezintă un pas important către atingerea dezideratului unei cooperări interinstituționale eficiente, în scopul de a asigura un sprijin efectiv, real, copiilor victime ale abuzului sexual și fizic. Fie că este vorba despre realizarea actului de justiție, despre prevenirea situațiilor de abuz sau despre sprijinirea victimei, este esențial ca toți actorii implicați în procedurile care se declanșează ulterior dezvoltării unui caz de abuz să urmărească protejarea interesului superior al copilului, inclusiv prin evitarea riscului de retraumatizare. Un astfel de obiectiv este dificil de atins în lipsa unei cooperări multidisciplinare. Așadar, principalul merit al proiectului implementat de Organizația Salvați Copiii în parteneriat cu D.G.A.S.P.C. Sector 6 este acela de a crea un cadru care să faciliteze

¹ Institutul Național de Statistică, date prelucrate. <http://statistici.INSSE.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Proiect derulat de:

cooperarea dintre instituțiile responsabile de protecția victimelor minore.”, Ioana Cătălina Cocoveică, procuror, Parchetul de pe lângă Judecătoria sector 6, București

Totodată, cercetările au arătat că interviurile repetate pot fi foarte traumatizante pentru copil și pot provoca retraumatizarea. O astfel de „retraumatizare” poate avea chiar efecte mai nocive asupra copilului decât abuzul însuși. Prin urmare, trebuie luate măsuri speciale pentru a avea siguranța că li se oferă copiilor oportunități de a furniza dovezi într-un mediu sigur și favorabil din punct de vedere emoțional și fizic, pentru a preveni retraumatizarea și pentru a asigura o cercetare penală și un proces judiciar de succes. Cercetările au arătat, de asemenea, că interviurile repetate realizate de către persoane care nu sunt instruite în mod special în intervievarea judiciară sunt susceptibile de a distorsiona expunerea de evenimente a copilului prin întrebări sugestive cu efecte dăunătoare pentru ancheta penală. Prin urmare, trebuie să se ia măsuri pentru a se asigura faptul că interviul judiciar este în conformitate cu cerințele normelor referitoare la probe și că acesta respectă dreptul la apărare, astfel încât probele colectate să fie valabile în instanță.

De asemenea, în cadrul programului Barnahus, Organizația Salvați Copiii va finaliza, în cursul lunii viitoare, *Raportul național cu privire la interacțiunea copilului victimă a abuzului sexual cu instituțiile statului implicate în gestionarea acestor cazuri*. Conform rezultatelor preliminare, interacțiunea copiilor, victime ale abuzurilor sexuale, cu instituțiile publice, presupune cel puțin șase audieri până la finalizarea procesului, existând și situații când au fost parcurse zece episoade de reamintire a abuzului. Această practică generează condiții de producere a revictimizării copiilor, accentuând starea de tensiune psihologică și de vulnerabilitate. De aceea, o recomandare esențială pentru prevenirea consecințelor asupra stării emoționale și dezvoltării copilului aflat în ipostaze judiciare, ca victimă ori ca martor, este ca principiul constituțional al interesului superior al copilului, protecția demnității și drepturilor acestuia să primeze în raport cu toate celelalte principii de drept. Această unică abordare de-a lungul întregului traseu al copilului în sistemul de justiție este aplicată cu consecvență în țări nordice, precum Norvegia, și are capacitatea de a asigura o procedură clară cât și valori pozitive la nivel social.

Ținând cont de complexitatea abordării, Organizația Salvați Copiii România a inițiat un amplu program interinstituțional, pentru deschiderea unui centru Barnahus, prin care să ofere un cadru comun operațional și organizațional, care promovează o practică ce previne retraumatizarea, în timp ce asigură mărturii valide pentru instanță și respectă drepturile copilului la protecție, asistență și o justiție în interesul copilului. Este un mediu receptiv la nevoile copilului, amenajat și decorat astfel încât să fie primitiv, confortabil și care protejează intimitatea mărturiilor.

Proiect derulat de:

Proiectul este derulat de Organizația Salvați Copiii, în parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 6, cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Acesta este implementat în perioada martie 2022-august 2023. Scopul proiectului este acela de consolidare a capacității Organizației Salvați Copiii de a facilita implementarea coerentă în România a modelului inovator Barnahus de cooperare instituțională și abordare multidisciplinară pentru protejarea drepturilor copiilor victime ale abuzului sexual și violenței în vederea **prevenirii re-traumatizării copiilor victime ale abuzului sexual și violenței domestice extreme.**

"Vreau să vă mulțumesc pentru că ne-ați deschis ochii, în primul rând. Evident că este nevoie de un astfel de loc în care copiii să poată veni, să fie asistați psihologic și să poată interacționa cu procurorii, cu polițiștii într-un astfel de mediu, să nu fie plimbați prin tribunale, să nu fie plimbați prin secții de poliție.

Un astfel de centru e doar normal să existe, motiv pentru care pot să vă zic că noi intenționăm să continuăm finalizarea lui, indiferent că se adresează copiilor din sectorul 6, din București sau de oriunde din țară. Este important și este despre umanitate până la urmă", a spus **Ciprian Ciucu, Primarul Sectorului 6, Municipiul București.**

Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv Salvați Copiii România, a precizat: *"Abuzul asupra copilului, în special cel sexual, necesită o abordare interinstituțională, astfel încât copilul să nu fie forțat să retrăiască trauma inițială. De aceea am făcut acest demers de a schimba și în România metoda de abordare a audierii și anchetei, în așa fel încât copilul-victimă să fie cât mai puțin expus. Este un demers consistent, a cărui miză este să creeze noi practici".*

Centrul Barnahus este funcțional din luna iulie și au avut loc deja 12 audieri.

Nicolae Gorunescu, Director Executiv, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6, a adăugat: *"Acest nou centru deschis pe raza Sectorului 6 va permite copiilor victime ale violenței să poată mărturisi abuzul la care au fost supuși, într-o atmosferă receptivă, care inspiră încredere. Vom evita astfel noi traume și vom încuraja implicarea instituțiilor, a partenerilor privați și cetățenilor în combaterea unui fenomen cu efecte sociale dintre cele mai grave."*

Proiect derulat de:

În urma activităților din proiect:

- **100 de copii** victime ale abuzului sexual și violenței vor beneficia de servicii integrate oferite în cadrul centrului-pilot,
- **500 de copii** vor fi instruiți pentru aș putea îmbunătăți nivelul de conștientizare privind combaterea tuturor formelor de abuz,
- **180 de specialiști din cadrul autorităților locale și centrale** vor fi informați cu privire la protejarea drepturilor copiilor victime ale abuzului sexual și violenței prin evitarea retraumatizării copiilor și a importanței unei abordări multidisciplinare în furnizarea de servicii către copiii abuzați.

O caracteristică cheie a instituțiilor care funcționează după modelul Barnahus este aceea că **sunt incluse și autoritățile naționale, la fel ca serviciile sociale, sistemul de sănătate, cel pentru protecția copilului și cel judiciar.** Modelul Barnahus oferă un mediu pentru copii, sigur și receptiv la nevoile acestuia, aducând laolaltă, sub același acoperiș, toate serviciile relevante.

Funcționarea unui astfel de centru are la bază standarde ce sunt fundamentate pe legislația ONU, UE și a Consiliului Europei și reglementează bunele practici în oferirea de servicii eficiente și receptivă la nevoile copilului pentru copiii victime și martori ai violenței.

De peste 32 ani, Salvați Copiii dezvoltă programe pentru combaterea și prevenirea oricăror forme de violență sau abuz asupra copiilor, prin acțiuni directe de educație și consiliere pentru copii, părinți și profesioniști din domeniu, prin colaborarea cu autoritățile în vederea îmbunătățirii cadrului legislativ specific și prin campanii ample de conștientizare a publicului larg privind reducerea nivelului de acceptare socială a pedepselor corporale și a tratamentelor umilitoare asupra copiilor, încălcări grave ale drepturilor lor la protecție și sănătate.

Persoană de contact: Mihaela Dinu, manager proiect, telefon 0723276350 / email - mihaela.dinu@salvaticopiii.ro.

Despre Programul Active Citizens Fund România

Programul Active Citizens Fund România este finanțat prin Granturile SEE 2014-2021. Obiectivul general al Granturilor este de a reduce disparitățile economice și sociale și a consolida relațiile bilaterale dintre cele 15 state beneficiare și statele donatoare (Islanda, Liechtenstein, Norvegia). Programul este administrat de către consorțiul compus din Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, Fundația pentru Parteneriat, Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi, Fundația PACT Proiect derulat de:

Iceland
Liechtenstein **Active**
Norway **citizens** fund

și Frivillighet Norge, care acționează în calitate de Operator de Fond desemnat de către FMO – Oficiul Mecanismului Financiar al Granturilor SEE și Norvegiene. Active Citizens Fund România vizează consolidarea societății civile și a cetățeniei active și creșterea capacității grupurilor vulnerabile. Cu o alocare totală de 46.000.000 euro, programul urmărește dezvoltarea pe termen lung a sustenabilității și capacității sectorului societății civile, intensificând rolul său în promovarea participării democratice, a cetățeniei active și a drepturilor omului și consolidând în același timp relațiile bilaterale cu statele donatoare Islanda, Liechtenstein și Norvegia. Pentru mai multe informații despre Active Citizens Fund în România, vă rugăm accesați www.activecitizensfund.ro. Pentru mai multe informații despre Granturile SEE și Norvegiene, accesați www.eeagrants.ro.

Despre Organizația Salvați Copiii:

De 32 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 2.920.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.

Despre Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6

Este o instituție publică, în subordinea Consiliului Local, înființată la 01.03.2005. Instituția realizează la nivelul sectorului măsurile de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie. Instituția asigură, la nivelul sectorului, aplicarea politicilor și strategiilor guvernamentale de asistență socială în vederea prevenirii și combaterii marginalizării sociale și a sărăciei, elaborează strategia proprie de asistență socială, planul de asistență socială și programe de acțiune, în funcție de nevoile cetățenilor din unitatea administrativ teritorială. În domeniul protecției copilului și a familiei, instituția asigură respectarea drepturilor copilului prin servicii de consiliere, prevenire a separării acestuia de familie, propune și aplică măsurile de protecție specială pentru copiii aflați în dificultate sau cei cu handicap. În domeniul protecției persoanelor adulte, sprijină aceste categorii de persoane aflate în nevoie prin consiliere, asigurând servicii adecvate în vederea refacerii și dezvoltării capacităților individuale și familiale prin acordarea de suport financiar, material și juridic. Asigură măsurile de protecție pentru reabilitarea persoanelor adulte care s-au aflat în situații de risc. În domeniul protecției persoanelor cu handicap, asigură respectarea drepturilor prin acordarea de

Proiect derulat de:

Iceland
Liechtenstein **Active**
Norway **citizens** fund

servicii de asistență, consiliere, îngrijire, tratament, recuperare, reabilitare, orientare și formare profesională, precum și alte tipuri de servicii, în funcție de nevoile persoanelor cu handicap.

Proiect derulat de:

